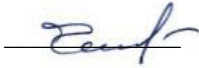

Міністерство освіти і науки України
Національний технічний університет
«Дніпровська політехніка»

Кафедра державного управління і місцевого самоврядування

«ЗАТВЕРДЖЕНО»
завідувач кафедри

Чикаренко І.А.

«29» серпня 2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Муніципальний менеджмент»

Галузь знань	D Бізнес, адміністрування та право
Спеціальність	D4 Публічне управління та адміністрування
Рівень вищої освіти	другий (магістерський)
Статус	вибіркова, фахова
Загальний обсяг	4 кредити ECTS (120 годин)
Форма підсумкового контролю	диференційований залік
Термін викладання	4-та чверть
Мова викладання	українська

Викладачі: д.держ.упр., проф. Чикаренко І.А.,
д.держ.упр., проф. Маматова Т.В.

Пролонговано: на 20__/20__ н.р. _____ (І.А.Чикаренко) «__» 20__р.
(підпис, ПІБ, дата)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» 20__р.
(підпис, ПІБ, дата)

Дніпро
НТУ «ДП»
2025

Робоча програма навчальної дисципліни «Муніципальний менеджмент» для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальностей D4 Публічне управління та адміністрування / Нац. техн. ун-т. «Дніпровська політехніка», каф. державного управління і місцевого самоврядування. Дніпро : НТУ «ДП», 2025. 20 с.

Розробники:

- Чикаренко Ірина Аркадіївна, професор, доктор наук з державного управління, завідувач кафедри державного управління і місцевого самоврядування;
- Маматова Тетяна Валеріївна, професор, доктор наук з державного управління, професор кафедри державного управління і місцевого самоврядування.

Робоча програма регламентує:

- мету дисципліни;
- дисциплінарні результати навчання, сформовані на основі трансформації очікуваних результатів навчання освітньої програми;
- базові дисципліни;
- обсяг і розподіл за формами організації освітнього процесу та видами навчальних занять;
- програму дисципліни (тематичний план за видами навчальних занять);
- алгоритм оцінювання рівня досягнення дисциплінарних результатів навчання (шкали, засоби, процедури та критерії оцінювання);
- інструменти, обладнання та програмне забезпечення;
- рекомендовані джерела інформації.

Робоча програма призначена для реалізації компетентнісного підходу під час планування освітнього процесу, викладання дисципліни, підготовки здобувачів вищої освіти до контрольних заходів, контролю провадження освітньої діяльності, внутрішнього та зовнішнього контролю забезпечення якості вищої освіти, акредитації освітніх програм у межах спеціальності.

ЗМІСТ

1 МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	4
2 ОЧІКУВАНІ ДИСЦИПЛІНАРНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ.....	4
3 БАЗОВІ ДИСЦИПЛІНИ	4
4 ОБСЯГ І РОЗПОДІЛ ЗА ФОРМАМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ТА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ	5
5 ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ ЗА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ.....	5
5.1 Тематичний план та розподіл обсягу часу за видами навчальних занять	5
5.2 Командне / індивідуальне завдання	7
6 ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ.....	8
6.1 Шкали	8
6.2 Засоби та процедури	8
6.3 Критерії	10
7 ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ	13
8 РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ.....	13

1 МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета дисципліни «Муніципальний менеджмент» – формування у здобувачів вищої освіти комплексу спеціальних знань щодо сучасних концепцій, підходів, технологій та інструментів побудови якісного нового, орієнтованого на соціально-визначений результат публічного управління на засадах менеджменту, та комплексу умінь щодо застосування визнаного у світі інструментарію менеджменту для формування політик і розв’язання проблем муніципального управління.

2 ОЧІКУВАНІ ДИСЦИПЛІНАРНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Шифр ДРН	Дисциплінарні результати навчання (ДРН)
	Зміст
ДРН – 01	Продемонструвати <i>розуміння</i> теоретичних основ менеджменту в публічному управлінні, тенденцій його розвитку та ролі у забезпеченні належного рівня та якості життя населення
ДРН – 02	Продемонструвати <i>розуміння</i> підходів щодо програмування розвитку муніципальних утворень, впливу регіональної Smart-спеціалізації на розвиток територій та громад
ДРН – 03	Продемонструвати <i>розуміння</i> основ розробки та реалізації на регіональному, місцевому та муніципальному рівнях інноваційних ідей, проєктів, кластерів, формування політик у різних сферах публічного управління тощо
ДРН – 04	Продемонструвати <i>знання</i> актуальних підходів, інструментів та технологій, що можуть підвищити ефективність сучасного публічного управління, зокрема, через запровадження у публічно-управлінську діяльність елементів інноваційного, стратегічного, проєктного та муніципального менеджменту, менеджменту якості, Lean (ощадливого управління) та Agile (гнучкого управління)
ДРН – 05	Продемонструвати <i>здатність</i> ініціювання та <i>розроблення</i> політик, програм, зокрема, створення кластерів (у т.ч. муніципальних та міжмуніципальних), інноваційних продуктів (технологій, послуг)
ДРН – 06	Продемонструвати <i>навички розробки та практичного впровадження</i> інструментарію менеджменту у діяльність органів публічного управління та адміністрування задля підвищення ефективності та якості цієї діяльності
ДРН – 07	Продемонструвати <i>навички</i> підготовки публічної презентації розробленої концепції проєкту створення муніципального / міжмуніципального кластеру

3 БАЗОВІ ДИСЦИПЛІНИ

Міждисциплінарні зв’язки: вивчення курсу ґрунтуються на знаннях, отриманих з вивчених дисциплін за попереднім рівнем вищої освіти.

4 ОБСЯГ І РОЗПОДІЛ ЗА ФОРМАМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ТА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ

Вид навчальних занять	Обсяг, години	Розподіл за формами навчання, години			
		Денна / Вечірня		Заочна	
		аудиторні заняття	самостійна робота	аудиторні заняття	самостійна робота
лекційні	60	20	40	4	56
практичні	60	40	20	6	54
лабораторні	-	-	-	-	-
семінари	-	-	-	-	-
РАЗОМ	120	60	60	10	110

5 ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ ЗА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ

5.1 Тематичний план та розподіл обсягу часу за видами навчальних занять

Шифри ДРН	Види та тематика навчальних занять	Обсяг складових, години
	ЛЕКЦІЇ	60
ДРН – 01	1. Муніципальний менеджмент у системі публічного управління	12
	1.1. Характеристика сучасних уявлень щодо побудови публічного управління на засадах менеджменту	
	1.2. Сучасні концепції публічного управління: від менеджералізму до віртуальної держави	
	1.3. Поняття муніципального менеджменту	
	1.4. Ключові ознаки й проблемне поле муніципального менеджменту	
	1.5. Роль муніципального менеджменту в захисті критичної інфраструктури громади	
ДРН – 02	2. Програмування розвитку муніципальних утворень	12
	2.1. Основні концептуальні положення стратегічного планування розвитку територій і громад	
	2.2. Вплив регіональної Smart-спеціалізації на розвиток територій та громад	
	2.3. Засади й технологія розробки сценарію розвитку громади	
	2.4. Програмно-цільове структурування генеральної мети розвитку громади: від цілей до проектів р їх реалізації	
	2.5. Оцінювання суспільної корисності портфелю проектів місцевого розвитку та визначення стратегічного результату в аспекті вигід громади	
	2.6. Програмно-цільове формування бюджетів у системі стратегічного планування муніципального розвитку	

Шифри ДРН	Види та тематика навчальних занять	Обсяг складових, години
	2.7. Основи управління муніципальною власністю на корпоративних засадах	
ДРН – 03 ДРН – 05	3. Кластерна модель розвитку місцевої та регіональної економіки	12
	3.1. Зарубіжний та вітчизняний досвід кластерної діяльності	
	3.2. Муніципальні та міжмуніципальні кластери	
	3.3. Зарубіжний досвід упровадження кластерної моделі	
	3.4. Національна програма кластерного розвитку	
	3.5. Кращі вітчизняні практики регіональних і місцевих кластерів	
ДРН – 04	4. Менеджмент якості в органах муніципального управління	12
	4.1. Управління на основі моделей якості у сфері публічного управління	
	4.2. Інноваційні підходи у практиці забезпечення якості публічних послуг: від громадянина-клієнта до стейкхолдера	
	4.3. Особливості стандартизації, оцінювання відповідності та управління якістю в муніципальному управлінні	
	4.4. Міжнародна стандартизація задля забезпечення сталого розвитку	
	4.5. Інтегровані системи менеджменту органів публічного управління на основі: ISO 18091 (застосування ISO 9001 в суб'єктах місцевого самоврядування); ISO 20121 (вимоги до системи менеджменту сталості заходів), ISO серії 21500 (комплекс стандартів управління проектами, програмами та портфелями), ISO 22301 (системи менеджменту безперервності бізнесу), ISO 26000 (соціальна відповідальність), ISO серії 31000 (управління ризиками), ISO серії 37100 (комплекс стандартів на системи менеджменту та оцінювання результативності системи та її внеску у досягнення Цілей сталого розвитку); ISO серії 14000 (системи менеджменту навколишнього середовища); ISO серії 45000 (системи менеджменту професійного здоров'я та безпеки / охорони праці).	
ДРН – 04	5. Менеджмент в органах муніципального управління на основі моделей організаційної досконалості, Agile та Lean	12
	5.1. Моделі організаційної досконалості	
	5.2. Застосування загальної схеми оцінювання (CAF) як основи постійного вдосконалення	
	5.3. Kaizen – безперервне поліпшення діяльності з метою підвищення цінності та зменшенні витрат	
	5.4. Lean (ощадливе управління) як основа виключення всіх дій, які не додають цінності для споживача публічних послуг	
	5.5. Принципи Agile для забезпечення спритності й гнучкості органів публічного управління	

Шифри ДРН	Види та тематика навчальних занять	Обсяг складових, години
	5.6. Метод Scrum для створення продуктивних проєктних команд в публічному управлінні	
	5.7. Kanban як основа CRM-систем	
	5.8. Конфлікт-сенситивний програмний та проєктний менеджмент	
	Практичні заняття	60
ДРН – 02 ДРН – 05	1. Формування сценарію розвитку громади	8
ДРН – 03	2. Особливості розроблення концепції проєкту створення міжмуніципального кластеру	8
ДРН – 03 ДРН – 07	3. Презентація командної роботи з розроблення концепції проєкту створення міжмуніципального кластеру	12
ДРН – 04 ДРН – 06	4. Системи управління якістю в муніципальному управлінні	14
	5. Імплементация принципів Agile в муніципальному управлінні	14
	6. Підведення підсумків вивчення дисципліни: «Дерево результатів навчання»	4
РАЗОМ		120

5.2 Командне / індивідуальне завдання

Командне / індивідуальне завдання «Розробка концепції проєкту створення міжмуніципального кластеру» полягає у розробленні, презентації результатів та захисті здобувачами вищої освіти концепції проєкту створення міжмуніципального кластеру. Вітається робота в команді (5-7 осіб).

Форма проведення: розроблення, презентація та захист (відповіді на запитання, дискусія) командного / індивідуального завдання перед аудиторією (бажано використовувати MS PowerPoint).

Зміст індивідуального завдання:

На прикладі окремої території (територіальної громади, району, області) чи муніципального утворення (село, селище, місто), пов'язаного з життям у конкретній територіальній громаді та / або професійною діяльністю, або на прикладі окремої галузі (сфери діяльності), в якій працює здобувач (охорона здоров'я, освіта, соціальний захист населення, культура, охорона навколишнього середовища, безпека життєдіяльності, житлово-комунальне господарство, агропромисловість, туризм, транспорт та промисловість тощо) здійснити опрацювання елементів розробки муніципального / міжмуніципального кластеру на засадах проєктного підходу та сформулювати концепцію відповідного проєкту щодо його створення.

Для представлення результатів виконання завдання необхідно заповнити відповідний шаблон, який розміщено у застосунку Teams MS Office та на дистанційній платформі Moodle.

6 ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Сертифікація досягнень здобувачів вищої освіти здійснюється за допомогою прозорих процедур, що ґрунтуються на об'єктивних критеріях відповідно до Положення університету «Про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти».

Досягнутий рівень компетентностей відносно очікуваних, що ідентифікований під час контрольних заходів, відображає реальний результат навчання здобувача вищої освіти за дисципліною.

6.1 Шкали

Оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти НТУ «ДП» здійснюється за рейтинговою (100-бальною) та інституційною шкалами. Остання необхідна (за офіційною відсутністю національної шкали) для конвертації (переведення) оцінок мобільних студентів.

Шкали оцінювання навчальних досягнень студентів НТУ «ДП»

Рейтингова	Інституційна
90...100	відмінно / Excellent
74...89	добре / Good
60...73	задовільно / Satisfactory
0...59	незадовільно / Fail

Кредити навчальної дисципліни зараховуються, якщо здобувач вищої освіти отримав підсумкову оцінку не менше 60-ти балів. Нижча оцінка вважається академічною заборгованістю, що підлягає ліквідації відповідно до Положення про організацію освітнього процесу НТУ «ДП».

6.2 Засоби та процедури

Зміст засобів діагностики спрямовано на контроль рівня сформованості знань, умінь, комунікації, автономності та відповідальності здобувача вищої освіти за вимогами НРК до 7-го кваліфікаційного рівня (для другого (магістерського) рівня вищої освіти) під час демонстрації регламентованих робочою програмою результатів навчання.

Здобувач вищої освіти на контрольних заходах має виконувати завдання, орієнтовані виключно на демонстрацію дисциплінарних результатів навчання (розділ 2).

Засоби діагностики, що надаються здобувачам вищої освіти на контрольних заходах у вигляді завдань для поточного та підсумкового контролю, формуються шляхом конкретизації вихідних даних та способу демонстрації дисциплінарних результатів навчання.

Засоби діагностики (контрольні завдання) для поточного та підсумкового контролю дисципліни затверджуються кафедрою.

Види засобів діагностики та процедур оцінювання для поточного та підсумкового контролю дисципліни подано нижче.

Засоби діагностики та процедури оцінювання

ПОТОЧНИЙ КОНТРОЛЬ			ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ	
навчальне заняття	засоби діагностики	процедури	засоби діагностики	процедури
лекції	поточне тестування	проходження тесту під час лекційного заняття	комплексна контрольна робота (ККР)	визначення середньозваженого результату поточних контролів; виконання ККР під час заліку за бажанням здобувача вищої освіти
практичні	практичні завдання	виконання завдань під час практичних занять		
	командне / індивідуальне завдання	виконання командного/індивідуального завдання під час самостійної роботи; публічна презентація і захист під час практичного заняття		

Під час поточного контролю лекційні заняття оцінюються шляхом визначення якості виконання контрольних конкретизованих завдань. Практичні заняття оцінюються якістю виконання практичних завдань та командного / індивідуального завдання.

Якщо зміст певного виду занять підпорядковано декільком складовим, то інтегральне значення оцінки може визначатися з урахуванням вагових коефіцієнтів, що встановлюються викладачем.

За наявності рівня результатів поточних контролів з усіх видів навчальних занять не менше 60 балів, підсумковий контроль здійснюється без участі здобувача вищої освіти шляхом визначення середньозваженого значення поточних оцінок.

Незалежно від результатів поточного контролю кожен здобувач вищої освіти під час заліку має право виконувати ККР, яка містить завдання, що охоплюють ключові дисциплінарні результати навчання.

Кількість конкретизованих завдань ККР повинна відповідати відведеному часу на виконання. Кількість варіантів ККР має забезпечити індивідуалізацію завдання.

Значення оцінки за виконання ККР визначається середньою оцінкою складових (конкретизованих завдань) і є остаточним.

Інтегральне значення оцінки виконання ККР може визначатися з урахуванням вагових коефіцієнтів, що встановлюється кафедрою для кожної складової опису кваліфікаційного рівня НРК.

6.3 Критерії

Реальні результати навчання здобувача вищої освіти ідентифікуються та вимірюються відносно очікуваних під час контрольних заходів за допомогою критеріїв, що описують дії студента для демонстрації досягнення результатів навчання.

Для оцінювання виконання контрольних завдань під час поточного контролю лекційних і практичних занять в якості критерію використовується коефіцієнт засвоєння, що автоматично адаптує показник оцінки до рейтингової шкали:

$$O_i = 100 \cdot a/m,$$

де a – число правильних відповідей або виконаних суттєвих операцій відповідно до еталону рішення; m – загальна кількість запитань або суттєвих операцій еталону.

Індивідуальні завдання та комплексні контрольні роботи оцінюються експертно за допомогою критеріїв, що характеризують співвідношення вимог до рівня компетентностей і показників оцінки за рейтинговою шкалою.

Зміст критеріїв спирається на компетентнісні характеристики, визначені НРК для освітньо-наукового рівня вищої освіти (подано нижче).

Загальні критерії досягнення результатів навчання для 7-го кваліфікаційного рівня за НРК (магістр)

Опис кваліфікаційного рівня	Вимоги до знань, умінь/навичок, комунікації, відповідальності і автономії	Показник оцінки
Знання		
♦ спеціалізовані концептуальні знання, що включають сучасні наукові здобутки у сфері професійної діяльності або галузі знань і є основою для оригінального мислення та проведення досліджень, критичне	Відповідь відмінна – правильна, обґрунтована, осмислена. Характеризує наявність: – спеціалізованих концептуальних знань на рівні новітніх досягнень; – критичне осмислення проблем у навчанні та/або професійній діяльності та на межі предметних галузей	95-100
	Відповідь містить не грубі помилки або описки	90-94
	Відповідь правильна, але має певні неточності	85-89
	Відповідь правильна, але має певні неточності й недостатньо обґрунтована	80-84
	Відповідь правильна, але має певні неточності, недостатньо обґрунтована та осмислена	74-79

Опис кваліфікаційного рівня	Вимоги до знань, умінь/навичок, комунікації, відповідальності і автономії	Показник оцінки
осмислення проблем у галузі та на межі галузей знань	Відповідь фрагментарна	70-73
	Відповідь демонструє нечіткі уявлення студента про об'єкт вивчення	65-69
	Рівень знань мінімально задовільний	60-64
	Рівень знань незадовільний	<60
Уміння/навички		
♦ спеціалізовані уміння/навички розв'язання проблем, необхідні для проведення досліджень та/або провадження інноваційної діяльності з метою розвитку нових знань та процедур; ♦ здатність інтегрувати знання та розв'язувати складні задачі у широких або мультидисциплінарних контекстах; ♦ здатність розв'язувати проблеми у нових або незнайомих середовищах за наявності неповної або обмеженої інформації з урахуванням аспектів соціальної та етичної відповідальності	Відповідь характеризує уміння: – виявляти проблеми; – формулювати гіпотези; – розв'язувати проблеми; – оновлювати знання; – інтегрувати знання; – провадити інноваційну діяльність; – провадити наукову діяльність	95-100
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності з не грубими помилками	90-94
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації однієї вимоги	85-89
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації двох вимог	80-84
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації трьох вимог	74-79
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації чотирьох вимог	70-73
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності при виконанні завдань за зразком	65-69
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання при виконанні завдань за зразком, але з неточностями	60-64
	Рівень умінь/навичок незадовільний	<60
Комунікація		
♦ зрозуміле і недвозначне донесення власних знань, висновків та аргументації до фахівців і нефаківців, зокрема до осіб, які навчаються	Зрозумілість відповіді (доповіді). <i>Мова:</i> правильна; чиста; ясна; точна; логічна; виразна; лаконічна. <i>Комунікаційна стратегія:</i> – послідовний і несуперечливий розвиток думки; – наявність логічних власних суджень; – доречна аргументації та її відповідність відстоюваним положенням; – правильна структура відповіді (доповіді); – правильність відповідей на запитання; – доречна техніка відповідей на запитання;	95-100

Опис кваліфікаційного рівня	Вимоги до знань, умінь/навичок, комунікації, відповідальності і автономії	Показник оцінки
	– здатність робити висновки та формулювати пропозиції; – використання іноземних мов у професійній діяльності	
	Достатня зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія з незначними хибами	90-94
	Добра зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано три вимоги)	85-89
	Добра зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано чотири вимоги)	80-84
	Добра зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано п'ять вимог)	74-79
	Задовільна зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано сім вимог)	70-73
	Задовільна зрозумілість відповіді (доповіді) та комунікаційна стратегія з хибами (сумарно не реалізовано дев'ять вимог)	65-69
	Задовільна зрозумілість відповіді (доповіді) та комунікаційна стратегія з хибами (сумарно не реалізовано 10 вимог)	60-64
	Рівень комунікації незадовільний	<60
Відповідальність і автономія		
♦ управління робочими або навчальними процесами, які є складними, непередбачуваними та потребують нових стратегічних підходів; □ відповідальність за внесок до професійних знань і практики та/або оцінювання результатів діяльності команд та колективів; □ здатність продовжувати навчання з високим ступенем автономії	Відмінне володіння компетенціями: – використання принципів та методів організації діяльності команди; – ефективний розподіл повноважень в структурі команди; – підтримка врівноважених стосунків з членами команди (відповідальність за взаємовідносини); – стресовитривалість; – саморегуляція; – трудова активність в екстремальних ситуаціях; – високий рівень особистого ставлення до справи; – володіння всіма видами навчальної діяльності; – належний рівень фундаментальних знань; – належний рівень сформованості загальнонавчальних умінь і навичок	95-100
	Упевнене володіння компетенціями відповідальності і автономії з незначними хибами	90-94
	Добре володіння компетенціями відповідальності і автономії (не реалізовано дві вимоги)	85-89
	Добре володіння компетенціями відповідальності і автономії (не реалізовано три вимоги)	80-84
	Добре володіння компетенціями відповідальності і автономії (не реалізовано чотири вимоги)	74-79

Опис кваліфікаційного рівня	Вимоги до знань, умінь/навичок, комунікації, відповідальності і автономії	Показник оцінки
	Задовільне володіння компетенціями відповідальності і автономії (не реалізовано п'ять вимог)	70-73
	Задовільне володіння компетенціями відповідальності і автономії (не реалізовано шість вимог)	65-69
	Задовільне володіння компетенціями відповідальності і автономії (рівень фрагментарний)	60-64
	Рівень відповідальності і автономії незадовільний	<60

7 ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

1. Технічні засоби навчання (комп'ютерне та мультимедійне обладнання).
2. Дистанційна платформа Moodle.
3. MS Office (застосунок Teams).

8 РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основні

1. Муніципальний менеджмент : у визначеннях, поясненнях, схемах, таблицях : навч. посіб. / О. Н. Євтушенко, В. М. Ємельянов, В. І. Андріяш. Миколаїв : Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2017. 332 с.
2. Муніципальний менеджмент : навч. посіб. з грифом МОН / Маматова Т.В., Чикаренко І.А., Чикаренко О.О., Шаров Ю.П. та ін., за заг. і наук. ред. Шарова Ю.П. Київ : Атіка. 2009. 404 с.
3. Інноваційні інструменти забезпечення сталого суспільного розвитку в умовах економіки знань: навч. посіб. у слайдах / Т. В. Маматова, В. М. Молоканова, І. А. Чикаренко. Дніпро : ГРАНІ, 2018. 220 с.
4. Методичні рекомендації до вивчення дисципліни «Муніципальний менеджмент» (для слухачів заочно-дистанційної форми навчання) ; 4-те вид., випр. та доповн. / Ю. П. Шаров, І. А. Чикаренко. Дніпро : ДРІДУ НАДУ, 2018. 44 с.
5. Проектний менеджмент на рівні територіальних громад: проблеми та можливі рішення: аналітична записка. Київ : Київська школа економіки (KSE) за підтримки Національного фонду демократії (NED). 2023. 16 с.
6. Проектний менеджмент в публічному управлінні : підручник / кол. авт. ; за наук. ред. Ю. П. Шарова. Київ : НАДУ, 2017. 344 с.
7. Стратегічне управління та управління змінами в публічній сфері: навч. посіб. / І.А. Чикаренко, Т.В. Маматова, Т.В. Кравцова ; М-во освіти і науки України, Нац. техн. ун-т «Дніпровська політехніка». Електрон. видання. Дніпро : НТУ «ДП», 2023. URL: <https://palsg.nmu.org.ua/ua/literature/stratupr2023.pdf>.
8. Управління знаннями: електронне навчання управління проектами в Спільноті практик: Сталий розвиток : практ. посіб. / авт. кол. ; за заг. ред. І. Катерняка,

Т. Маматової. Київ : DESPRO, 2021. 193 с. URL : <https://despro.org.ua/news/detail.php?ID=2302>.

Нормативні документи

1. Питання Національної ради з відновлення України від наслідків війни : Указ Президента України від 21.04.2022 р. № 266/2022. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/2662022-42225>.
2. Про внесення змін до Методики розроблення, проведення моніторингу та оцінки результативності реалізації регіональних стратегій розвитку та планів заходів з їх реалізації : наказ Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 27.12.2018 р. № 373. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0082-19>.
3. Про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України : Закон України від 23.03.2000 р. № 1602-III. URL:
4. Про добровільне об'єднання територіальних громад : закон України №157-VIII від 05 лют. 2015 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1602-14#Text>.
5. Про затвердження Державної стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки : Постанова Кабінету Міністрів України від 05.08.2020 р. № 695. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/695-2020-%D0%BF#Text>.
6. Про затвердження Методики розроблення, проведення моніторингу та оцінки результативності реалізації регіональних стратегій розвитку та планів заходів з їх реалізації : наказ Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 31.03.2016 № 79. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0082-19>.
7. Про затвердження Методики формування спроможних територіальних громад : Постанова Кабінету Міністрів України від 08 квіт. 2015 р. № 214. URL: <https://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/214-2015-п>.
8. Про затвердження Методичних рекомендацій щодо формування і реалізації прогнозних та програмних документів соціально-економічного розвитку об'єднаної територіальної громад : наказ Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 30.03.2016 р. № 75. URL: https://cct.com.ua/2016/30.03.2016_75.htm.
9. Про затвердження Порядку розроблення регіональних стратегій розвитку і планів заходів з їх реалізації, а також проведення моніторингу та оцінки результативності реалізації зазначених регіональних стратегій і планів заходів : Постанова Кабінету Міністрів від 11.11.2015 р. № 932. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/932-2015-%D0%BF#Text>.
10. Про місцеве самоврядування : Закон України від 21.05.1997 р. № 280/97. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/go/280/97-вр>.
11. Про співробітництво територіальних громад : закон України № 1508-VII від 17.06.2014 р. URL: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/T141508.html.
12. ДСТУ ISO 9000:2015. Системи управління якістю. Основні положення та словник термінів : (ISO 9000:2015, IDT). На заміну ДСТУ ISO 9000:2007 ; надано чинності 2016–07–01. Київ : ДП «УкрНДНЦ», 2016. V, 45 с.

13. ДСТУ ISO 9001:2015. Системи управління якістю. Вимоги : (ISO 9001:2015, IDT). На заміну ДСТУ ISO 9001:2009 ; надано чинності 2016–07–01. Київ : ДП «УкрНДНЦ», 2016. X, 22 с.
14. Методичні рекомендації щодо підготовки проєктів, що фінансуватимуться за рахунок субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на формування інфраструктури об'єднаних територіальних громад / Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України ; Департамент впровадження пріоритетних проєктів регіонального розвитку. Київ : Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України, 2018. 20 с. <https://www.minregion.gov.ua/wp-content/uploads/2018/04/Rekomendatsiy-po-subventsiyi-na-formuvannya-infrastrukturi-OTG.pdf>.
15. Національна доповідь «Цілі сталого розвитку: Україна» / Міністерство економічного розвитку і торгівлі України. 2017. 174 с. URL: http://un.org.ua/images/SDGs_NationalReportUA_Web_1.pdf.
16. Цілі сталого розвитку 2030 / ООН в Україні. URL: <http://www.un.org.ua/ua/tsili-rozvytku-tysiacholittia/tsili-staloho-rozvytku>.

Додаткові

1. Мельник А.Ф. Муніципальний менеджмент: підручник / А.Ф.Мельник, Г.Л.Монастирський, О.П. Дудкіна / За ред. д.е.н., проф. Мельник А.Ф. – К.: Знання, 2006. 420 с.
2. Бортнік О. В. Підходи Agile та Lean: можливості застосування в органах місцевого самоврядування України. *Аспекти публічного управління*. 2020. Т.8. № 6. С. 70–80. URL: <https://doi.org/10.15421/1020107>.
3. Децентралізація влади в Україні: оцінювання результатів формування та розвитку самодостатніх громад : монографія / за заг. та наук. ред. С. М. Серьогіна, І. А. Чикаренко. Дніпро : ДРІДУ НАДУ, 2019. 292 с. URL: https://palsg.nmu.org.ua/ua/Sci/Monograph/decentralization_of_power-2019.pdf
4. Інструменти забезпечення ефективності, результативності та якості діяльності органів державної влади / М. Канавець (кер. авт. колективу), Ю. Лихач, А. Кукуля, О. Бутенко, Ю. Єрченко; за заг. ред. В. Купрія. Київ: Центр адаптації державної служби до стандартів Європейського Союзу, 2019. 178 с. URL: <http://www.center.gov.ua/com-phocagallery-controlpanel/biblioteka>.
5. Маматова Т. В. Довіра як ключова цінність проєктного і програмного управління в публічній сфері. *Дніпровський науковий часопис публічного управління, психології, права*. 2021. № 4. С. 5–10. URL: <https://doi.org/10.51547/ppp.dp.ua/2021.4.1>
6. Маматова Т., Бортнік О. Удосконалення місцевого самоврядування в Україні на основі європейської моделі самооцінювання САФ. *Аспекти публічного управління*. 2020. Т. 8. № 4. С. 5–15. URL: <https://doi.org/10.15421/152076>.
7. Маматова Т. В., Серьогіна Н. К., Кравцова Т. В. Системи менеджменту соціальної відповідальності на основі стандартів ISO як фактор забезпечення

сталого розвитку. Управління проектами та розвиток виробництва. 2019. № 2(70). С. 13–23.

8. Маматова Т., Чикаренко І., Борисенко В. Підходи до відновлення та забезпечення резильєнтності (стійкості) сільських територій в Європейському Союзі. *Актуальні проблеми європейської інтеграції та євроатлантичного співробітництва України : матеріали XIX наук.-практ. конф., 16 червня 2022 р., м. Дніпро* / за заг. ред. Л. Л. Прокопенка. Дніпро : НТУ «Дніпровська політехніка», 2022. С. 16–18.

9. Менеджмент якості в органах місцевого самоврядування : монографія / О. Бортнік, С. Квітка, Т. Маматова, С. Серьогін ; за заг. ред. С. Серьогіна. Д. : Грані, 2015. 140 с.

10. Місцевий економічний розвиток: моделі, ресурси та інструменти фінансування : практ. посіб. / Н. Балдич, Н. Гринчук, Н. Ходько, Л. Чорній, Я. Глібіщук ; упоряд.: І. Лепьошкін. Київ : Федерація канадських муніципалітетів / Проект міжнародної технічної допомоги «Партнерство для розвитку міст», 2020. У п'яти част. URL: <https://decentralization.gov.ua/news/12875>.

11. Проект Плану відновлення України : Матеріали робочої групи «Будівництво, містобудування, модернізація міст та регіонів України» / Національна рада з відновлення України від наслідків війни. Липень 2022. 350 с. *Урядовий портал. Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України* : веб-сайт. URL: <https://www.kmu.gov.ua/storage/app/sites/1/recoveryrada/ua/construction-urban-planning-modernization-of-cities-and-regions.pdf>.

12. Проект Плану відновлення України : Матеріали робочої групи «Відновлення та розбудова інфраструктури» / Національна рада з відновлення України від наслідків війни. Липень 2022. 178 с. *Урядовий портал. Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України* : веб-сайт. URL: <https://www.kmu.gov.ua/storage/app/sites/1/recoveryrada/ua/restoration-and-development-of-infrastructure.pdf>.

13. Проект Плану відновлення України : Матеріали робочої групи «Діджиталізація» / Національна рада з відновлення України від наслідків війни. Липень 2022. 120 с. *Урядовий портал. Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України* : веб-сайт. URL: <https://www.kmu.gov.ua/storage/app/sites/1/recoveryrada/ua/digitization.pdf>.

14. Романюк С. А. Теорія та практика стратегічного управління : монографія. Київ : НАДУ, 2019. 232 с.

15. Стратегічний вибір Дніпропетровщини: від сучасних реалій до бажаного майбутнього : монографія / колектив авторів ; за заг. та наук. ред. І.А. Чикаренко, Т.В. Маматової. Дніпро : ДРІДУ НАДУ, 2021. 162 с. URL: https://palsg.nmu.org.ua/ua/Sci/Monograph/Strategic_choice-2021.pdf.

16. Тертичка В. В. Стратегічне управління : підручник. Київ : К.І.С., 2017. 932 с.

17. Управління проектами : навч. посіб. / Т. В. Маматова, В. М. Молоканова, І. А. Чикаренко, О. О. Чикаренко. – Дніпро : ГРАНІ, 2018. – 128 с.

18. Управління стратегічним розвитком об'єднаних територіальних громад: інноваційні підходи та інструменти : монографія / С. М. Серьогін, Ю. П. Шаров, Є. І. Бородин, Н. Т. Гончарук [та ін.] ; за заг. та наук. ред. С. М. Серьогіна, Ю. П.

- Шарова. Дніпро : ДРІДУ НАДУ, 2016. 278 с. URL: https://palsg.nmu.org.ua/ua/Sci/Monograph/Strategic_development_2016.pdf.
19. Цілі сталого розвитку: що треба знати органам місцевого самоврядування. URL: http://www.ua.undp.org/content/dam/ukraine/docs/DG/SDG_LocalGov_v05.pdf.
20. Чикаренко І. А., Маматова Т. В. Смарт-спеціалізація в рамках реформованої Політики згуртованості Європейської Комісії: нові пріоритети та виклики. *Дніпровський науковий часопис публічного управління, психології, права*. 2022. № 6. С. 91–99. doi: <https://doi.org/10.51547/ppp.dp.ua/2022.6.14>.
21. Чикаренко І. А., Маматова Т. В. Розширення предметної сфери муніципального менеджменту. *Аспекти публічного управління*. 2019. Т. 7. № 1-2. С. 54–61. URL: <https://aspects.org.ua/index.php/journal/article/view/481>.
22. Чикаренко І. А. Формування системи управління інноваційним розвитком територіальних громад : монографія. Дніпро : ДРІДУ НАДУ, 2014. 338 с.
23. Чикаренко І. А., Маматова Т. В. Забезпечення стійкості, ревіталізації та розвитку територій і громад в Україні: започаткування наукового дослідження. *Міжнародні економічні відносини. Сталий розвиток України в умовах глобалізації та Європейської економічної інтеграції: проблеми, перспективи, ефективність. ФЕНІКС-2022 : матеріали міжнародної наук.-практ. конф., м. Харків, 31 травня 2022 р.* Харків : НТУ «Харківський політехнічний інститут», 2022. С. 141–143.
24. Чикаренко І. А., Маматова Т. В. «Розумна спеціалізація» як цільовий орієнтир стратегічного розвитку територіальних громад. *Strategic Management: Global Trends and National Peculiarities*. Collective monograph. Poland: Publishing House «Baltija Publishing», 2019. P. 406–420.
25. Шаров Ю. П. Стратегічне планування в муніципальному менеджменті: концептуальні аспекти : монографія. Київ : Вид-во УАДУ, 2001. 302 с.
26. Agile Practice Guide / Project Management Institute, Inc., 2017. 168 p.
27. Bortnik O. Application of ISO 10000 standard series for quality management system improvement in municipalities. *Evropský politický a právní diskurz*. 2020. Vol. 7. Iss. 3. P. 113–119. URL: <https://doi.org/10.46340/eppd.2020.7.3.16>.
28. Bortnik O. V. Implementation of international standards in local government structures as a key to sustainable development. *Аспекти публічного управління*. 2019. Т. 7. № 5. С. 31–43. URL: <https://doi.org/10.15421/151927>.
29. CAF 2020. Common Assessment Framework. The European model for improving public organisations through self-assessment. URL: <https://www.eipa.eu/wp-content/uploads/2019/11/CAF-2020.pdf>.
30. Chykarenko I. A., Mamatova T. V., Chykarenko O. O., Sergienko E. O., Martseniuk O. O. Organizational and Legal Aspects of Elaboration of Amalgamated Territorial Communities Sustainable Development Strategies. *International Journal of Management*. 2020. Vol. 11. Iss. 05. P. 1084–1093. URL: https://www.iaeme.com/MasterAdmin/uploadfolder/IJM_11_05_099/IJM_11_05_099.pdf.
31. Drobakhina T., Mamatova T. Tailored Approaches for Successful Local Creative Economy Development: Knowledge Management, Agile & Extreme Project Management. *Knowledge, Education, Law, Management*. 2021. № 4 (40). Vol. 1. P. 167–174. doi: <https://doi.org/10.51647/kelm.2021.4.26>.

Інформаційні ресурси

1. Huss, O. and Keudel, O. (2023, January). Survey on the needs and priorities of local authorities of Ukraine. The provision of services in times of war and post-war recovery. Council of Europe, pp. 34. <https://rm.coe.int/1680a9f1fe>
2. Noorkõiv, R. (2021, July 29). How Estonia's reforms empowered local government. <https://decentralization.gov.ua/en/news/13820> Romanova, V., & Umland, A. (2019, September). Ukraine's Decentralization Reforms Since 2014: Initial Achievements and Future Challenges. Ukraine Forum, pp. 18. <https://ekmair.ukma.edu.ua/server/api/core/bitstreams/daf7869c-a17d-428a-a2b5-f5622e918ebe/content>
3. Info Sapiens. (2023) Як відбудовувати Україну – соціологічне опитування громадян та представників бізнесу. Transparency International Ukraine. <https://ti-ukraine.org/research/yak-vidbudovuvaty-ukrayinu-sotsiologichne-opytuvannya-gromadyan-ta-predstavnykiv-biznesu>
4. Мацюкін, А., & Жабенко, Л. (n.d.). Аналіз Реєстру договорів про співробітництво територіальних громад. Decide. <https://decide.in.ua/analiz-reyestru-dogovoriv-pro-spivrobitnytstvo-terytorialnyh-gromad/>
5. Міністерство розвитку громад, територій та інфраструктури України. (2023). Звіт про результати діяльності Агенцій регіонального розвитку у 2022 році. Київ. <https://shorturl.at/dpGN5>
6. Мінінфраструктури презентувало концепцію Команд підтримки реформ у громадах. <https://www.kmu.gov.ua/news/mininfrastruktury-prezentovalo-kontseptsiu-komand-pidtrymky-reform-u-hromadakh>
7. Школа місцевого самоврядування. (2023). Проектний менеджмент для громад у післявоєнній Україні, робота з проектами, грантами, інвесторами. https://www.youtube.com/playlist?list=PLdiMQap4QswiwclnEt3J9O_6tmdZg
8. Бюджетна Програма «Державний Фонд Регіонального Розвитку» / Міністерство розвитку громад та територій України. URL: <https://new.dfr.minregion.gov.ua/>
9. Децентралізація дає можливості : офіційний веб-сайт національного проекту. URL: <http://decentralization.gov.ua/>
10. Міністерство розвитку громад та територій України. URL: <https://www.minregion.gov.ua/>
11. План відновлення України. Відновлення України : веб-сайт. URL: <https://recovery.gov.ua/>
12. Платформа UNITED24: веб-сайт. URL: <https://u24.gov.ua/uk>
13. Програма розвитку Організації Об'єднаних Націй – Україна. URL: <https://www.undp.org/uk/ukraine>
14. Українська асоціація управління проектами «УКРНЕТ». URL: <http://www.upma.kiev.ua/>
15. European CAF Resource Centre, EIPA. URL: <https://www.eipa.eu/portfolio/european-caf-resource-centre/>

16. Global Cities Registry™ for ISO 37120.
URL: <http://www.dataforcities.org/global-cities-registry/>.
17. International Organization for Standardization (ISO). URL: <http://www.iso.org>
18. International Project Management Association (IPMA).
URL: <https://www.ipma.world/>
19. ISO/TC 176 Quality management and quality assurance.
URL: <https://committee.iso.org/home/tc176>
20. Observatory of Public Sector Innovation (OPSI).
URL: <https://www.oecd-opsi.org/>
21. Publicservice Europe. URL: <http://www.publicserviceeurope.com/>
22. Smart Specialisation Platform. URL: <https://s3platform.jrc.ec.europa.eu>
23. Sustainable Development Knowledge Platform.
URL: <https://sustainabledevelopment.un.org/>
24. The DAC Network on Development Evaluation (DAC / OECD).
URL: <https://www.oecd.org/dac/evaluation/>
25. Ukraine Recovery Conference: веб-сайт. URL: <https://ua.urc-international.com/>
26. United Nations Development Programme (UNDP).
URL: <https://www.undp.org/content/undp/en/home.html>

Навчальне видання

**Робоча програма вибіркової навчальної дисципліни
«Муніципальний менеджмент»
для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти
спеціальностей 281 Публічне управління та адміністрування,
073 Менеджмент**

Розробники:
Маматова Тетяна Валеріївна
Чикаренко Ірина Аркадіївна

Підготовлено до виходу в світ
у Національному технічному університеті
«Дніпровська політехніка».
Свідоцтво про внесення до Державного реєстру ДК № 1842
49005, м. Дніпро, просп. Д. Яворницького, 19